

DECLARAȚIA PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Proclamată prin Rezoluția Adunării Generale 3447 (XXX) din 09 decembrie 1975

Adunarea Generală,

Conștientă de angajamentul asumat de către statele membre, în conformitate cu Carta Organizației Națiunilor Unite de a întreprinde acțiuni separat sau în cooperare cu Organizația, pentru a promova standarde mai înalte de viață, angajare deplină și condiții de progres și dezvoltare economică și socială,

Reafirmându-și credința în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale și în principiile de pace, de demnitate și valoare a persoanei umane și de justiție socială proclamate în Cartă,

Amintind principiile Declarației Universale a Drepturilor Omului, Pactele Internaționale privind Drepturile Omului, Declarația Drepturilor Copilului și Declarația privind Drepturile Persoanelor cu Întârziere Mentală, precum și standardele pentru progres social deja stabilite în constituțiile, convențiile, recomandările și rezoluțiile Organizației Internaționale a Muncii, Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, Organizației Mondiale a Sănătății, Fondului pentru Copii al Națiunilor Unite și altor organizații interesate,

Reamintind, de asemenea, rezoluția Consiliului Economic și Social 1921 (LVIII) din 6 mai 1975 privind prevenirea dizabilității și reabilitarea persoanelor cu dizabilități,

Subliniind că Declarația privind Progresul Social și Dezvoltarea a proclamat necesitatea protejării drepturilor și asigurării bunăstării și reabilitării dezavantajelor fizice și mentale,

Având în vedere necesitatea de a preveni dizabilitățile fizice și mentale și de a asista persoanele cu dizabilități în dezvoltarea abilităților lor în cele mai variate domenii de activitate și de a promova integrarea acestora pe cât posibil, în viața normală,

Conștientă de faptul că anumite țări, în stadiul lor actual de dezvoltare, pot dedica doar eforturi limitate în acest scop,

Proclamă această Declarație privind drepturile persoanelor cu dizabilități și solicită luarea unor măsuri la nivel național și internațional pentru a se asigura că aceasta va fi folosită ca bază comună și cadru de referință pentru protecția acestor drepturi:

1. Termenul „persoană cu dizabilități” înseamnă orice persoană în imposibilitatea de a asigura pentru ea/el, în întregime sau parțial, necesitățile unei vieți normale, individuale și/sau sociale, ca urmare a unei deficiențe, congenitale sau nu, a capacităților sale fizice sau mentale.

2. Persoanele cu dizabilități se bucură de toate drepturile stabilite în prezenta Declarație. Aceste drepturi se acordă tuturor persoanelor cu dizabilități, fără nici un fel de excepție și fără distincție sau discriminare pe bază de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, origine națională sau socială, stare de avere, naștere sau orice altă situație aplicată fie persoanei cu dizabilități fie familiei sale.

3. Persoanele cu dizabilități au dreptul inerent la respectarea demnității lor umane. Persoanelor cu dizabilități, indiferent de originea, natura și gravitatea dizabilității lor, au aceleași drepturi

fundamentale ca și concetățenii de aceeași vârstă, care implică în primul rând dreptul de a se bucura de o viață decentă, la fel de normală și completă pe pe cât posibil.

4. Persoanele cu dizabilități au aceleași drepturi civile și politice, ca și celelalte ființe umane; punctul 7 al Declarației cu privire la Drepturile Persoanelor cu Întârziere Mentală se aplică oricărei posibile limitări sau interziceri a acestor drepturi pentru persoanele cu dizabilități mintale.

5. Persoanele cu dizabilități au dreptul la măsurile menite să le permită să devină independente pe cât posibil.

6. Persoanele cu dizabilități au dreptul la tratament medical, psihologic și funcțional, inclusiv proteze și orteze, pentru reabilitare medicală și socială, educație, formare și reabilitare vocațională, ajutor, consiliere, servicii de plasare și alte servicii care le vor permite să își dezvolte capacitățile și competențele la maxim și vor grăbi procesul de integrare sau reintegrare socială.

7. Persoanele cu dizabilități au dreptul la securitate economică și socială și la un nivel decent de trai. Ele au dreptul, în funcție de capacitățile lor, la asigurarea și menținerea locurilor de muncă sau la angajarea într- o ocupație utilă, productivă și profitabilă și la afilierea la sindicate.

8. Persoanele cu dizabilități au dreptul ca nevoile lor speciale să fie luate în considerare în toate etapele de planificare economică și socială.

9. Persoanele cu dizabilități au dreptul de a locui împreună cu familiile lor sau cu părinții adoptivi și de a participa la toate activitățile sociale, creative sau de petrecere a timpului liber. În ceea ce privește reședința, nici o persoană cu dizabilități nu poate fi supusă la diferențe de tratament, altele decât cele impuse de starea ei sau de îmbunătățirea stării ce ar putea deriva din aceasta. În cazul în care găzduirea unei persoane cu dizabilități într-o instituție specializată este indispensabilă, mediul și condițiile de viață trebuie să fie cât mai aproape posibil de cele din viața normală a unei persoane de vârsta ei.

10. Persoanele cu dizabilități sunt protejate împotriva oricărei exploatări, a tuturor reglementărilor și tratamentelor cu un caracter discriminatoriu, abuziv sau degradant.

11. Persoanele cu dizabilități trebuie să fie în măsură să se prevaleze de asistență juridică calificată atunci când un astfel de ajutor se dovedește indispensabil pentru protecția lor și a bunurilor lor. În cazul în care procedurile judiciare sunt instituite împotriva lor, procedura legală aplicată trebuie să ia pe deplin în considerare starea lor fizică și psihică.

12. Organizațiile persoanelor cu dizabilități pot fi consultate în mod util în toate aspectele legate de drepturile persoanelor cu dizabilități.

13. Persoanele cu dizabilități, familiile și comunitățile lor sunt pe deplin informate, prin toate mijloacele adecvate, de drepturile prevăzute în această Declarație.